

26/10/2020

PRÁVNÝ NÁZOR**Otázky:**

1. Je uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 665/2020 z 18.10.2020 platné a vykonateľné?
2. Máme ako občania Slovenskej republiky povinnosť vykonať test na ochorenie covid-19?
3. Ak nevykonáme test na ochorenie covid-19, musíme absolvovať 10 dňovú karanténu?

A/ Skutkový stav:

Dňa 18.10.2020 vydala vláda Slovenskej republiky **Uznesenie č. 665** k návrhu na prípravu a vykonanie celoštátneho testovania obyvateľstva na území Slovenskej republiky na prítomnosť ochorenia COVID-19 v čase núdzového stavu .

V uvedenom uznesení vláda Slovenskej republiky **schválila, cit.:**

„ A.1. návrh na prípravu a vykonanie celoštátneho testovania obyvateľstva na území Slovenskej republiky na prítomnosť ochorenia COVID-19 v čase núdzového stavu,

A.2. použitie ozbrojených síl Slovenskej republiky na prípravu a vykonanie celoštátneho testovania obyvateľstva na území Slovenskej republiky na prítomnosť ochorenia COVID-19 v čase a v rámci odstraňovania následkov núdzového stavu; “

Zároveň ukladá povinnosti ministrom obrany, vnútra a zdravotníctva, predsedovi Správy Štátnych hmotných rezerv, primátorom a starostom obcí, aby zabezpečili prípravu a priebeh celoštátneho testovania obyvateľstva na území Slovenskej republiky na prítomnosť ochorenia COVID-19 v čase núdzového stavu .

(Uznesenie vlády SR č. 665/2020 z 18.10.2020 prikladám k textu v plnom znení)

V súvislosti s uvedeným tzv. testovaním obyvateľstva vláda Slovenskej republiky na svojej špeciálnej internetovskej stránke **www.somzodpovedny** uvádza, že v prípade, ak budeme mať test na covid-19 pozitívny, cit.:

“ Čo najskôr po obdržaní výsledku sa presuňte do domácej **10-dňovej karantény**. V prípade, že karanténu nemôžete absolvovať v domácom prostredí (napr. kvôli ďalším osobám žijúcim v spoločnej domácnosti), karanténu budete môcť absolvovať vo vami vybranom súkromnom hotelovom zariadení **za odplatu**.

O výsledku testu informujte svojho všeobecného lekára (v prípade dieťaťa všeobecného lekára pre deti a dorast) telefonicky, mailom, SMS. V prípade potreby Vám **vystaví PN**.“

O výsledku testu odporúčame informovať všetky osoby, s ktorými ste boli v úzkom kontakte, a to v období 2 dni pred odberom. Pre tieto osoby **rovnako platí povinnosť domácej 10-dňovej karantény až do výsledku negatívneho testu**.“

Tzv. povinnosť 10-dňovej karantény zverejnili aj mnohé tlačové alebo elektronické médiá, takže je všeobecne známa.

B/ Právny stav:

Aby sme pochopili a správne interpretovali celú problematiku tzv. „testovania“, je potrebné definovať základné pojmy, ktoré súvisia s prebiehajúcim tzv. celoplošným testovaním a následne s deklarovanou povinnosťou 10-dňovej izolácie. Na objasnenie pojmov súvisiacich so zodpovedaním

príslušných otázok som použil nižšie uvedené právne dokumenty a zdroje informácií, ktoré nám definujú základný právny a informačný rámec:

- zákon č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v platnom znení
- zákon č. 317/2016 Z. z. o požiadavkách a postupoch pri odbere a transplantácii ľudského orgánu, ľudského tkaniva a ľudských buniek v platnom znení
- zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v platnom znení
- zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky
- opatrenia Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky OLP/8323/2020 z 14.10.2020, OLP/8326/2020 z 14.10.2020, OLP/7694/2020 z 30.09.2020, OLP/7852/2020 z 29.09.2020 a OLP/7693/2020 z 29.9.2020
- Ústava Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) účinná od 7.4.1948
- Legislatívne pravidlá vlády Slovenskej republiky platné k 15.7.2020
- www.somzodpovedny.sk

Pojmami, ktoré je vhodné vysvetliť sú:

Diagnostika, testovanie, informovaný súhlas, základné práva a slobody, liečba, zdravie, izolácia, karanténa, zdravotná starostlivosť, uznesenie vlády, zbierka zákonov.

C/ Citácia právnych predpisov:

C1/ V zmysle ustanovenia § 2, odsek 9 zákona č. 576/2004 Z.z., cit.:

„ **Diagnostika** je zisťovanie a hodnotenie zdravotného stavu osoby a v prípade zistenia poruchy zdravia alebo choroby určenie závažnosti poruchy zdravia alebo choroby; jej výsledkom je určenie choroby.“

C2/ Samotný pojem „**testovanie**“ je v slovenskom právnom systéme zakotvený v zákone č. 317/2016 Z. z., a to v ustanovení § 1 písmeno a), cit.:

„ Tento zákon upravuje:

- a) *požiadavky a postupy na zabezpečenie kvality a bezpečnosti ľudského orgánu pri jeho darcovstve, odbere, **testovaní**, charakteristike, konzervovaní, distribúcii a transplantácii.*“

ako aj v ustanovení § 2 odsek 18, cit.:

„ **Testovanie** na účely tohto zákona je vykonávanie laboratórnych testov na vyšetrenie darcu ľudského orgánu, ľudského tkaniva alebo ľudských buniek a mikrobiologické vyšetrenie vzorky spracovaného ľudského tkaniva alebo ľudských buniek.“

C3/ **Informovaný súhlas** - v zmysle ustanovenia § 6, odsek 1 zákona č. 576/2004 Z.z., cit.:

„ Ošetrojúci zdravotnícky pracovník je **povinný informovať** o účele, povahe, následkoch a rizikách poskytnutia zdravotnej starostlivosti, o možnostiach voľby navrhovaných postupov a rizikách odmietnutia poskytnutia zdravotnej starostlivosti (ďalej len „**poskytnúť poučenie**“). “

V zmysle ustanovenia § 6, odsek 2, zákona č. 576/2004 Z.z., cit.:

„ Ošetrujúci zdravotnícky pracovník je povinný poskytnúť poučenie zrozumiteľne, ohľaduplne, **bez nátlaku**, s možnosťou a dostatočným časom **slobodne sa rozhodnúť pre informovaný súhlas** a primerane rozumovej a vôľovej vyspelosti a zdravotnému stavu osoby, ktorú má poučiť. “

V zmysle ustanovenia § 6, odsek 5, zákona č. 576/2004 Z.z., cit.:

„ **Písomná forma informovaného súhlasu** sa vyžaduje

d) po predchádzajúcom poučení

1. **pri odbere ľudského orgánu, ľudského tkaniva alebo ľudských buniek od darcu ľudského orgánu, ľudského tkaniva alebo ľudských buniek ...“**

C4/ **Základné práva a slobody** definuje Ústava Slovenskej republiky, konkrétne články 12 až 50 Ústavy. Medzi základné práva, ktoré súvisia so skúmanou vecou patria tie, ktoré sú zakotvené v Článku 12, odseky 1, 2 a 4, Článku 13, odsek 1 písmeno a), odsek 3 a 4, Článku 16, odsek 2, Článku 19, odsek 1 a 2, Článku 24, odsek 1, Článku 26, odsek 1 a 2, Článku 35, odsek 3, Článku 40, Článku 41, odsek 4, Článku 42, odsek 1, Článku 46, odsek 1, 2 a 3.

Činnosť a pôsobnosť vlády Slovenskej republiky zakotvuje Článok 119.

C5/ V zmysle ustanovenia § 2, odsek 9) zákona č. 576/2004 Z.z., cit.: „ **Liečba** je vedomé ovplyvnenie zdravotného stavu osoby s cieľom navrátiť jej **zdravie**, zabrániť ďalšiemu zhoršovaniu jej zdravotného stavu alebo zmierniť prejavy a dôsledky jej choroby.“

C6/ **Zdravie** je jednou z najdôležitejších ľudských hodnôt. Podľa definície zdravia z preambuly Ústavy **Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO)** je „**zdravie stav úplnej telesnej, duševnej a sociálnej pohody a nielen neprítomnosť choroby alebo postihnutia**“.

C7/ **Uznesenie vlády** je právny akt ktorý je jednou z foriem rozhodovania vlády Slovenskej republiky, a to vo vzťahu k organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy. Uznesenie **nie je normatívnym právnym aktom** – teda všeobecne záväzným právnym predpisom.

C8/ V zmysle ustanovenia § 1, odsek 1 zákona č. 400/2015 Z.z., cit.:

„Tento zákon upravuje základné pravidlá **tvorby všeobecne záväzných právnych predpisov** (ďalej len „právný predpis“), ktorými sú Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ústavné zákony, zákony, nariadenia vlády Slovenskej republiky (ďalej len „nariadenie vlády“), vyhlášky a opatrenia ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy, iných orgánov štátnej správy a Národnej banky Slovenska a ich vyhlasovanie v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (ďalej len „zbierka zákonov“).“

V zmysle § 13 písmeno e) zákona č. z.č. 400/2015 Z. z. môžu byť niektoré uznesenia vlády Slovenskej republiky vydané v Zbierke zákonov ako tzv. iné akty.

D/ Právny názor

ODPOVEĎ na otázku č.1:

„Je uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 665/2020 z 18.10.2020 platné a je vykonateľné?“

V zmysle vyššie citovaného právnej definície vládneho uznesenia je zrejmé, že predmetné uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 665/2020 z 18.10.2020 v prvom rade nie je normatívnym právnym aktom. Keďže predmetné uznesenie sa neopiera o **ŽIADNU** platnú právnu normu, a to predovšetkým na ústavný zákon alebo zákon, som toho názoru, že **predmetné uznesenie vlády je rozhodnutím, ktoré nemalo a nemôže mať právne účinky**. Vláda Slovenskej republiky totiž nemôže vydať právny akt upravujúci spoločenské vzťahy, ktoré **neboli upravené zákonom a vo väčšom rozsahu ako ustanovuje zákon**. Vláda v tomto prípade konala **ultra vires** tým, že sa neoprela o žiadnu platnú právnu normu, ktorá by jednoznačne, určito a zrozumiteľne upravovala tzv. plošné testovanie obyvateľstva Slovenskej republiky na ochorenie covid-19. Ako dôvod testovania je vágne uvedené „v rámci odstraňovania následkov núdzového stavu“. Poznáme presnú definíciu výrazu „následky núdzového stavu?“ Nie nepoznáme. Takže je to len ďalší právny „výmysel“ vlády Slovenskej republiky.

Pokiaľ sa pozrieme na právnu definíciu slova „testovanie“, je zrejmé, že pod testovaním slovenský právny poriadok rozumie odoberanie ľudských tkanív a buniek v súvislosti s darcovstvom tohto biologického materiálu. Z uznesenia vlády Slovenskej republiky teda v tomto prípade vyplýva, že by obyvatelia Slovenskej republiky mali dobrovoľne darovať biologický materiál pre potreby mikrobiologického vyšetrenia. V takom prípade ide ale o zmätočnú a právne neurčitú definíciu samotného úkonu, keďže správne by sa mal v právnej terminológii použiť pojem **diagnostika**. V zmysle ustanovenia § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka **právny úkon musí byť vyjadrený určito**. Prejav vôle vyjadrený v právnom úkone – v tomto prípade uznesení č. 665/2020 by mal byť vyjadrený nespochybniteľne. Podľa môjho názoru vykazuje uznesenie vlády Slovenskej republiky č.665/2020 **právne vady** pre svoju **nezrozumiteľnosť, vnútornú rozpornosť** a najmä pre **prekročenie zákonného splnomocnenia**.

Z toho titulu považujem predmetné uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 665/2020 z 18.10.2020 za **neplatné**, a teda eo ipso za **nevykonateľné**.

ODPOVEĎ na otázku č.2:

„Máme ako občania Slovenskej republiky povinnosť vykonať test na covid-19?“

Napriek skutočnosti, že momentálne sa naša spoločnosť zrejme riadi právnym režimom núdzového stavu v zmysle ústavného zákona č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, samotná **existencia núdzového stavu** v Slovenskej republike **nemá žiaden vplyv** na vykonanie medicínskej diagnostiky za účelom virologického/epidemiologického vyšetrenia na ochorenie covid-19. Vyššie však uvádzam, že v našom štáte **neexistuje žiadny platný právny predpis**, ktorý by určoval **podmienky a spôsob vykonania** predmetnej **diagnostiky**, ktorú orgány štátnej správy, územnej samosprávy a masovokomunikačné prostriedky už mesiace **nepresne** pomenúvanej ako „testovanie“.

Vykonanie diagnostiky obyvateľmi Slovenskej republiky v rozmedzí veku 10 rokov až 65 rokov veku tak, ako to svojvoľne „určila“ bez náležitého medicínskeho a právneho objasnenia vláda Slovenskej republiky je v zmysle neplatného uznesenia č.665/2020 nielenže **NEPOVINNÉ**, ale je aj právne **NEPRÍPUSTNÉ**, keďže sa vykonáva na základe, podľa môjho právneho názoru, neplatného uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 665/2020!

Per analogiam z toho vyplýva, že všetky „testy“ – presnejšie diagnostické úkony, ktoré sa vykonali na území Slovenskej republiky na základe predmetného uznesenia č.665/2020 – sú **ne použiteľné z hľadiska platného slovenského práva!** Konštatujem, že ak niekto vykoná diagnostický („testovanie“) úkon aj niekoľkokrát – čo je žiaľ už v týchto dňoch realita, ani jeden z uskutočnených diagnostických úkonov nemá žiadnu právnu relevanciu vo vzťahu k ďalším právnym aktom, ktoré boli vydané v súvislosti s ochorením covid-19 na území Slovenskej republiky!

V súvislosti s uskutočňovaným protiprávnym „testovaním“ obyvateľstva na prítomnosť ochorenia covid-19 by som rád upozornil na skutočnosť, že pred každým úkonom (ktorý osobne považujem za právne irelevantný) virologickej/epidemiologickej diagnostiky, by vám odborný zdravotný pracovník mal poskytnúť PÍSOMNÝ informovaný súhlas s uskutočnením zákroku a náležite vás poučiť o všetkých skutočnostiach, ktoré súvisia s vykonaním diagnostiky, a to **BEZ NÁTĽAKU** a v zrozumiteľnej forme. Ak sa teda napriek protiprávnosti „testu“ , rozhodnete naň ísť, dôsledne si žiadajte písomný informovaný súhlas. Pokiaľ vám nebude zdravotníkmi poskytnutý, je uvedený zákrok protiprávny.

ODPOVEĎ na otázku č.3:

„Ak nevykonáme test na ochorenie covid-19, musíme absolvovať 10 dňovú karanténu? “

Právna povinnosť ostať v 10 dňovej karanténe **nie je zakotvená v zákone** (právny pojem izolácia, avšak bez konkrétneho určenia času, rieši len z.č. 355/2007 Z.z.) žiadnom uznesení vlády Slovenskej republiky, v žiadnej vyhláške Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ani v žiadnom Opatrení, ktoré vydal Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky a to **vo vzťahu k tzv. celoplošnému testovaniu** občanov Slovenskej republiky, ktoré vláda Slovenskej republiky schválila Uznesením č.665 z 18.10.2020! Povinnosť dodržiavať 10-dňovú izoláciu stanovuje iba Opatrenie Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky sp. zn.:OLP/7693/2020 z 29.09.2020. Obsah tohto opatrenia však **nijakým spôsobom nesúvisí** s tzv. celoplošným testovaním obyvateľov Slovenskej republiky. Informácie zverejnené na vládnej internetovej stránke **www.somzodpovedny.sk** ohľadom „povinností“ domácej 10-dňovej karantény v prípade pozitívneho výsledku „testu“ sú **hrubým zavádzaním** so strany ústredného orgánu štátnej správy (vláda Slovenskej republiky) a hraničia s ustanovením § 192, odsek 1 Trestného zákona – **nátlak**, cit.: „ *Kto iného núti, aby niečo konal, opomenul alebo trpel, zneužívajúc jeho hmotnú núdzu alebo naliehavú nemajetkovú potrebu, alebo tieseň vyvolanú jeho nepriaznivými osobnými pomermi, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.* “

Keďže v Slovenskej republike je vyhlásený núdzový stav (aj keď diskutabilný), v takom prípade by sa na tých, ktorí budú vyžadovať plnenie nezákonnej povinnosti tzv. 10-dňovej karantény v súvislosti s „testovaním“ obyvateľov Slovenskej republiky na ochorenie covid 19 mohlo vzťahovať aj ustanovenie § 192, odsek 4 Trestného zákona. Z uvedeného vyplýva, že **neexistuje právna povinnosť**

absolvovať 10 dňovú domácu karanténu v prípade, že sa (i) nezúčastníte tzv. Celoplošného testovania, (ii) že máte pozitívny výsledok antigénového alebo PCR testu na ochorenie covid-19.

Na záver si dovoľím jeden starý latinský právnický výraz, ktorý je výsostne AKTUÁLNY práve v týchto časoch: **Vigilantibus iura scripta sunt – práva patria len bdelym**, teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv!

JUDr. Lukáš Machala